

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024 – 2030
DLA GMINY DZIADOWA KŁODA**

Opracowanie:

1. Projekt Zdrowa Polska – Jakub Góralczyk / ul. Mała Góra 16, 30-864 Kraków
tel. 692-47-47-80 NIP 6792762526
2. Mariusz Harbacewicz – kierownik GOPS w Dziadowej Kłodzie

Spis treści

ROZDZIAŁ I	WSTĘP I WPROWADZENIE.....	3
1.1	SŁOWO WSTĘPNE.....	3
1.2	UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W POLSCE BĘDĄCE PODSTAWĄ DO OPRACOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU, ORAZ DEFINICJE I POJĘCIA.....	4
1.2.1	Ustawowa definicja przemocy.....	4
1.2.3	Sprawca i ofiara przemocy.....	5
1.2.4	Rodzaje przemocy.....	6
1.2.5	Czynniki ryzyka zwiększające prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy domowej.....	7
1.3	SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KLUCZOWYMI AKTAMI PRAWNYMI.....	7
ROZDZIAŁ II	DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY DZIADOWA KŁODA.....	10
2.1	RESPONDENCI, CELE I METODY BADANIA.....	10
2.2	OGÓLNOPOLSKA DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.....	10
2.3	DANE DEMOGRAFICZNE/ STATYSTYCZNE GMINY DZIADOWA KŁODA (Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych, pierwsze półrocze 2023).....	13
2.4	ANALIZA DANYCH Z BADAŃ WŚRÓD PEŁNOLETNICH MIESZKAŃCÓW GMINY. .	13
ROZDZIAŁ III	DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ WŚRÓD UCZNIÓW KLAS 5-6 SZKÓŁ PODSTAWOWYCH Z TERENU GMINY DZIADOWA KŁODA.....	20
3.1	ANALIZA DANYCH Z BADAŃ	20
ROZDZIAŁ IV	ZASADY DZIAŁANIA I ADRESACI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	27
4.1	ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU.....	27
4.2	ADRESACI PROGRAMU	27
ROZDZIAŁ V	REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI	28
ROZDZIAŁ VI	CELE PROGRAMU.....	29
6.1	CEL STRATEGICZNY GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	29
6.2	CELE SZCZEGÓŁOWE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	29
ROZDZIAŁ VII	MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	37
ROZDZIAŁ VIII	FINANSOWANIE I PODSUMOWANIE	37

ROZDZIAŁ I WSTĘP I WPROWADZENIE

1.1 SŁOWO WSTĘPNE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Przemoc w rodzinie jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku.

Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie/nadużywanie alkoholu. Statystyki pokazują, że wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy w rodzinie jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale co jest większym problemem, uzależnienie od narkotyków i substancji psychotropowych.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji rodziny. Przemoc domowa zachodzi, kiedy członek rodziny, mąż, żona, partner próbuje zdominować fizycznie lub psychicznie drugiego partnera, dzieci, rodziców, itp., używając przemocy fizycznej, gróźb, szantażu w celu zranienia czy to moralnie czy fizycznie.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę i może przybierać różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Jako gmina Dziadowa Kłoda zobowiązujemy się do skutecznego przeciwdziałania wszelkim formom przemocy domowej w naszym społeczeństwie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Uchwałą nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Nasza koncepcja programu opiera się na założeniu, że przemoc domowa stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa i dobrostanu naszych mieszkańców, zarówno dorosłych, jak i dzieci.

Poprzez skoordynowane działania społeczności lokalnej, administracji publicznej oraz instytucji odpowiedzialnych za ochronę ofiar przemocy, dążymy do zapewnienia wsparcia oraz skutecznego egzekwowania prawa wobec sprawców.

Wdrażając nasz program, kładziemy szczególny nacisk na promowanie świadomości społecznej na temat przemocy domowej, edukację w zakresie rozpoznawania i reagowania na sytuacje przemocy oraz zapewnienie skutecznych mechanizmów wsparcia dla ofiar. Poprzez partnerstwo z lokalnymi organizacjami społecznymi, instytucjami edukacyjnymi, służbami społecznymi oraz organami ścigania, dążymy do stworzenia bezpiecznej i wspierającej społeczności, w której każdy mieszkaniec może czuć się chroniony i szanowany.

Wprowadzenie tego programu to krok w kierunku budowania bardziej sprawiedliwego i bezpiecznego społeczeństwa, które nie toleruje przemocy w żadnej postaci i stawia na ochronę praw człowieka i godności każdego członka społeczności.

1.2 UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W POLSCE BĘDĄCE PODSTAWĄ DO OPRACOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU, ORAZ DEFINICJE I POJĘCIA

1.2.1 Ustawowa definicja przemocy.

W dniu 9 marca 2023r. przyjęto zmiany w dotychczasowej ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zmieniając jej nazwę na ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wprowadzając szereg istotnych zmian dotyczących m.in. terminologii stosowanej w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i jej sprawcami są bowiem konkretne, indywidualne osoby, a jej przyczyną nie są dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej. Konwencja stambulska definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie. Nowelizacja rozszerza również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc a także zakres podmiotowego zastosowania ustawy. Krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego

zamieszkiwania i gospodarowania. I tak ww. ustawa definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Zgodnie z nowelą, pojęcie "osoby stosującej przemoc domową", wcześniej określane jako "sprawca", zostało ustawowo zdefiniowane. Zmienił się także zakres osób podlegających ochronie, obejmując również osoby, które nie zamieszkują razem ani nie zarządzają wspólnie gospodarstwem domowym. Istotną zmianą z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich jest uznawanie małoletniego świadka przemocy domowej za "osobę doznającą przemocy domowej". Ponadto nowelizacja wprowadza zmiany w procedurze "Niebieskie Karty" oraz programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową i programy psychologiczno-terapeutyczne dla tej grupy osób.

Nowelizacja Ustawy rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej. Obejmować on teraz będzie:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób."

1.2.3 Sprawca i ofiara przemocy.

Sprawca przemocy domowej to osoba lub osoby, które świadomie stosują przemoc fizyczną, psychiczną, ekonomiczną lub seksualną wobec innej osoby, zazwyczaj w kontekście relacji rodzinnych lub bliskich.

Ofiara przemocy domowej to osoba, która doznaje przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej lub seksualnej ze strony innego członka rodziny lub bliskiej osoby. Ofiary przemocy mogą być dzieci, partnerzy życiowi, osoby starsze, osoby z

niepełnosprawnościami lub każdy inny członek rodziny lub osoba bliska, która jest poddana agresji ze strony sprawcy.

1.2.4 Rodzaje przemocy.

I. Przemoc fizyczna

Jest to forma przemocy, która obejmuje wszelkie działania fizyczne, które mogą spowodować obrażenia lub ból ciała. Może to być bicie, kopanie, szarpanie, duszenie, uderzanie lub jakiegokolwiek inne akty agresji, które prowadzą do uszkodzenia ciała ofiary. Przemoc fizyczna może być jednorazowa lub powtarzająca się, ale zawsze niesie ze sobą ryzyko obrażeń fizycznych lub śmierci.

II. Przemoc psychiczna/emocjonalna

Ta forma przemocy wywołuje cierpienie emocjonalne lub psychiczne u ofiary. Może to obejmować poniżanie, wyśmiewanie, manipulację, groźby, zastraszanie, ignorowanie uczuć, krytykowanie, kontrolowanie lub ograniczanie wolności decyzji i działań ofiary. Przemoc psychiczna może być trudna do zauważenia z zewnątrz, ale ma poważne skutki dla zdrowia psychicznego i emocjonalnego ofiary.

III. Przemoc ekonomiczna/finansowa

Ta forma przemocy polega na kontrolowaniu lub manipulowaniu finansami ofiary w celu wywarcia kontroli lub wywierania presji na nią. Może to obejmować kontrolę nad dostępem do pieniędzy, uniemożliwienie pracy, odmowę wsparcia finansowego, niszczenie mienia lub groźby związane z utratą środków finansowych. Przemoc finansowa może być używana jako narzędzie kontroli i manipulacji, prowadząc do zależności i bezsilności ofiary.

IV. Przemoc seksualna

Ta forma przemocy obejmuje wszelkie formy niewłaściwego zachowania seksualnego, które naruszają prywatność, godność i integralność cielesną ofiary. Może to być gwałt, molestowanie seksualne, wykorzystywanie seksualne, szantaż seksualny, zmuszanie do udziału w pornografii lub innego rodzaju niewłaściwe zachowanie seksualne. Przemoc seksualna może pozostawiać trwałe obrażenia psychiczne i emocjonalne oraz prowadzić do trudności w relacjach i funkcjonowaniu codziennym ofiary.

V. Zaniedbanie

To forma przemocy, która polega na niedopełnieniu obowiązków opiekuńczych lub niezapewnieniu podstawowych potrzeb życiowych ofiary. Może to obejmować zaniedbywanie opieki zdrowotnej, niedostateczne żywienie, brak bezpiecznego zakwaterowania, zaniedbywanie edukacji, brak odpowiedniego nadzoru lub wsparcia, ignorowanie potrzeb emocjonalnych lub niezapewnienie ochrony przed szkodliwymi sytuacjami. Zaniedbanie może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych, rozwojowych i psychospołecznych dla ofiary.

1.2.5 Czynniki ryzyka zwiększające prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy domowej.

- Doświadczenie przemocy lub bycie świadkiem przemocy w dzieciństwie.
- Normy społeczne i kulturowe, które tolerują przemoc fizyczną i psychiczną w relacjach rodzinnych, np. stosowanie kar cielesnych wobec dzieci jako formy wychowania, czy akceptacja hierarchicznej struktury społeczeństwa, która legitymizuje stosowanie przemocy w ramach relacji rodzinnych.
- Używanie substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, co może zwiększać ryzyko stosowania przemocy lub ją nasilać.
- Stres społeczny związany z trudnościami socjalno-ekonomicznymi i zdrowotnymi w rodzinie, takimi jak problemy finansowe, utrata pracy, poważne problemy zdrowotne czy nierozwiązane konflikty w rodzinie.
- Duże dysproporcje między partnerami w zakresie wykształcenia, zarobków, pozycji społecznej, co może prowadzić do konfliktów i napięć w relacjach rodzinnych.

1.3 SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KLUCZOWYMI AKTAMI PRAWNYMI

Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie to przestępstwo, którego odmiany określone są w różnych kodeksach i odpowiednio karane. Najczęściej stosowany **artykuł 207 kodeksu karnego** dotyczy znęcania się fizycznego lub moralnego nad członkiem rodziny i brzmi następująco:

Art. 207. [Znęcanie się]

§ 1.

Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a.

Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2.

Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3.

Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

Ponadto sprawcy mogą być ścigani na podstawie:

Art. 191. [Zmuszanie do określonego zachowania. Utrudnianie korzystania z lokalu mieszkalnego]

§ 1.

Kto, stosując przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną, zmusza ją lub inną osobę do określonego działania, zaniechania lub znoszenia, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3.

§ 1a.

Tej samej karze podlega, kto w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia stosuje przemoc innego rodzaju uporczywie lub w sposób istotnie utrudniający innej osobie korzystanie z zajmowanego lokalu mieszkalnego.

§ 2.

Jeżeli sprawca działa w sposób określony w § 1 w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3.

Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 197. [Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej]

§ 1.

Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

§ 2.

Jeżeli sprawca, w sposób określony w § 1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3.

Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia:

- 1) wspólnie z inną osobą,
- 2) (uchylony),
- 3) wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry,
- 4) posługując się bronią palną, nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem lub środkiem obezwładniającym albo działając w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu,
- 5) wobec kobiety ciężarnej,
- 6) utrwalając obraz lub dźwięk z przebiegu czynu, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 20.

§ 4.

Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia wobec małoletniego poniżej lat 15 lub sprawca czynu określonego w § 1-3 działa ze szczególnym okrucieństwem lub następstwem tego czynu jest ciężki uszczerbek na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

§ 5.

Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-4 jest śmierć człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8 albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

Poniżej przedstawiono wszystkie kluczowe akty prawne dotyczące zapobiegania przemocy i określające procedury dla różnych podmiotów w odniesieniu do osób stosujących przemoc w rodzinie oraz osób będących ofiarami przemocy domowej:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r., Nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Postępowania Karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 172),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 571),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

Treść i postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej są spójne z najważniejszymi krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy w rodzinie, tj.:

1. Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030;

Główne założenia Programu:

- I. Wzrost świadomości społecznej w zakresie zwalczania przemocy w rodzinie oraz poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów i konsekwencji takiego zachowania;
- II. Rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań prewencyjnych w kontekście przeciwdziałania przemocy domowej;
- III. Poprawa jakości oferowanych usług dla osób dotkniętych lub narażonych na przemoc w rodzinie;
- IV. Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy dla ofiar przemocy domowej, w tym zapewnienie miejsc w placówkach całodobowych oferujących wsparcie;

- V. Intensyfikacja i ulepszenie działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową;
- VI. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji profesjonalistów świadczących usługi dla osób dotkniętych przemocą domową, włączając w to osoby stosujące przemoc.
2. Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dziadowa Kłoda na lata 2021-2027.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY DZIADOWA KŁODA

2.1 RESPONDENCI, CELE I METODY BADANIA

Badania obejmowały mieszkańców gminy Dziadowa Kłoda którzy skończyli 18 rok życia, oraz wybranych uczniów Szkół Podstawowych: w Dziadowej Kłodzie oraz Miłowicach. Respondenci brali udział w ankiecie za pomocą metody sondy internetowej, korzystając z platformy Google Forms.

Korzyści z zastosowania metody sondy internetowej:

Efektywność czasowa: Badanie realizowano w trakcie zajęć szkolnych (w przypadku dzieci) lub w dowolnym czasie (w przypadku dorosłych), co pozwoliło na maksymalną efektywność czasową i ograniczenie zakłóceń w normalnym trybie „dnia codziennego”.

Bezpieczeństwo i anonimowość: Sonda internetowa gwarantuje uczestnikom pełne zachowanie prywatności i anonimowości, co sprzyja szczerym odpowiedziom.

Łatwość dostępu: Respondenci mieli łatwy dostęp do ankiety poprzez platformę online, co zwiększyło chęć udziału w badaniu.

Zautomatyzowany proces: Korzystając z narzędzi online, zbieranie i przetwarzanie danych, odbywa się w sposób zautomatyzowany, co pozwala na szybkie i skuteczne analizy wyników.

Reprezentatywność grupy: Dzięki liczbie **146 uczestników pełnoletnich** oraz **51 uczniów klas przedziału 5-8 (30% wszystkich uczniów tych roczników)** możemy uzyskać bardziej reprezentatywne wyniki, co zwiększa wiarygodność i generalizowalność uzyskanych danych.

Celem badania było zidentyfikowanie zagrożeń wynikających ze zjawiska przemocy w środowisku lokalnym, aby następnie dokonać analizy przyczynowo – skutkowej i znaleźć możliwe narzędzia do poprawy ujawnionych zagrożeń.

2.2 OGÓLNOPOLSKA DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w oparciu o postanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowanego w różnych perspektywach czasowych zlecało przeprowadzenie badań mających na celu zdiagnozowanie zjawiska przemocy

domowej. Badania realizowano co dwa lata wskazując w nich szczególne obszary poddawane analizie.

W 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej było realizowane badanie pn. „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie”, które pokazało, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy domowej, jak i na temat mechanizmów doznawania przemocy.

Na poziomie deklaratywnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy domowej w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy. Badanie pokazało, że ok. 85%–90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. Nadal jednak około 10% dorosłych osób uznaje różnego rodzaju przemocowe zachowania za normalne.

Kobiety i mężczyźni nieco różnią się w tym, jak postrzegają przemoc. W największym stopniu w odniesieniu do stwierdzenia „Rodzice mają prawo bić swoje dzieci”, z którym zgadza się 13% mężczyzn i 5% kobiet. Ogólną regułą jest to, że mężczyźni w większym zakresie akceptują dopuszczalność analizowanych w badaniu przejawów przemocy.

Najbardziej kontrowersyjna opinia na temat przemocy domowej to stwierdzenie „Ofiary przemocy domowej akceptują swoją sytuację”. W tym przypadku Polacy są podzieleni niemal po równo – około 40% zgadza się z tym poglądem i tyle samo nie zgadza, pozostałe osoby nie mają wyrobionego zdania.

Osoby, które uważają, że z różnych powodów lepiej nie wtrącać się w życie rodzin doznających przemocy, stanowią około kilkunastu procent ogółu społeczeństwa. Zdaniem ekspertów w praktyce waga tego problemu jest większa, bo ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni zrobić. Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować w sytuacji bycia świadkiem przemocy.

W 2019 r. ówczesny Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zlecił przeprowadzenie badania, z którego wynika wysoka skuteczność programów dla osób stosujących przemoc domową. Badanie pn. „Skuteczność oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” pokazało, że programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oceniane są jako skuteczne (82,9%) przez osoby prowadzące programy. Członkowie zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych również w większości oceniali programy jako skuteczne.

W 2021 r. na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zostało przeprowadzone badanie „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci”. Głównym celem badania było dokonanie diagnozy skali zjawiska przemocy domowej wobec dzieci w Polsce.

Według Polaków najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy domowej wobec dzieci była przemoc psychiczna. W drugiej kolejności najczęściej występujące to: zaniedbanie oraz przemoc fizyczna. Prawie co piąte dziecko w Polsce doznawało przemocy fizycznej (19%) i psychicznej (18%). 9% doznało przemocy ekonomicznej, a 8% seksualnej.

Nieznacznie częściej osobą stosującą przemoc był mężczyzna. 54% mężczyzn przyznało, że zdarzyło im się dać dziecku klapsa, w porównaniu do 45% kobiet. Co piąty Polak przyznał, że były sytuacje, kiedy obrażał, zwymyślał dziecko oraz uderzył je dłońią po ciele a 15% przyznaje, że zdarzyło mu się zastraszać dziecko (odpowiednio 13%, 15% oraz 9% w przypadku kobiet). 38% dzieci poniżej 18 lat dostało od rodzica/opiekuna klapsa. 16% dzieci poniżej 18. roku życia było obrażane i wyzywane, 12% zostało kiedykolwiek uderzone dłońią po ciele, a 8% doznaje/doznawało zastraszania.

Większość osób (61%), które zaobserwowały przemoc w swoim otoczeniu, podjęła w związku z tym działania. Była to przede wszystkim rozmowa, uświadomienie problemu (26%) oraz zgłoszenie na Policję (20%) czy do pomocy społecznej (18%). Osoby, które nie podjęły żadnych działań w związku z zauważeniem występowania przemocy, przyznały, że nie zrobiły tego głównie ze względu na poczucie, że nie chcą się wtrącać (19%) i z obawy, strachu (19%).

Polacy ocenili swoją wiedzę dotyczącą przemocy domowej na dość wysoką. Prawie połowa (49%) uważa, że wie o przemocy domowej wobec dzieci dużo lub sporo (43%).

Zdaniem prawie co trzeciego Polaka (34%) problem przemocy domowej wobec dzieci w trakcie pandemii nasilił się. Osoby, które miały kontakt z instytucjami lub korzystały z ich pomocy w czasie pandemii, generalnie oceniają, że spadła ich dostępność, natomiast nie wpłynęło to znacząco na pogorszenie się skuteczności otrzymanej pomocy.

Doświadczenia przemocy w dzieciństwie w bardzo dużym stopniu rzutują na dorosłe życie.

Wyniki badania pokazały, że prawie co trzeci Polak (32%) przyznaje, że w dzieciństwie doświadczał przemocy fizycznej, a 28% badanych przyznało, że doznawało przemocy psychicznej. Przemocy najczęściej dopuszczali się członkowie najbliższej rodziny: ojciec, matka, rodzeństwo.

Zdecydowana większość Polaków (81%) była również świadoma, że dziecko doznaje przemocy również wtedy, gdy widzi przemoc między swoimi rodzicami.

Polacy byli prawie jednogłośnie przekonani, że każdy, kto dostrzega przemoc w rodzinie wobec dziecka, powinien zareagować.

W 2022 r. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zleciło przeprowadzenie badań na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie wśród kolejnej grupy osób, która może być szczególnie narażona na stosowanie przemocy domowej, tj. wśród osób starszych i niepełnosprawnych.

Z przeprowadzonych badań wynika, że wśród osób niepełnosprawnych najczęściej była wskazywana przemoc psychiczna (jej doznawanie zadeklarowało 78,1% osób niepełnosprawnych biorących udział w badaniu) oraz fizyczna (57,8%). W przypadku osób starszych – przemoc psychiczna (87,3%), fizyczna (43,1%) i ekonomiczna (43,1%). Podobnie w przypadku osób starszych i osób niepełnosprawnych – przemoc psychiczna (70,2%) oraz fizyczna (45,2%) i ekonomiczna (41,1%).

Najczęściej występującą formą przemocy wobec osób starszych była przemoc psychiczna, a następnie przemoc fizyczna, ekonomiczna i zaniedbanie, a najrzadziej natomiast przemoc seksualna.

Przemocy fizycznej doznawały najczęściej osoby niepełnosprawne – 57,8% respondentów z tej grupy; w następnej kolejności osoby starsze niepełnosprawne – 45%; najrzadziej, ale równie często osoby starsze. Przemocy psychicznej najczęściej doznawały osoby starsze 87%, osoby niepełnosprawne 78%. Natomiast osoby starsze niepełnosprawne wskazały, że doznają przemocy psychicznej w 7%. Inaczej wyglądała sytuacja w przypadku przemocy seksualnej, której wśród badanych najczęściej doznawały osoby niepełnosprawne – co piąty badany z tej grupy; a w dalszej kolejności także co 6. osoba starsza niepełnosprawna oraz co 8. badana osoba starsza. Przemoc ekonomiczna była najczęściej doznana przez osoby starsze – 43% i osoby starsze niepełnosprawne – 41%. Doznawała jej też co trzecia badana osoba niepełnosprawna.

Zaniedbania doznała co trzecia badana osoba starsza, 3% osób starszych niepełnosprawnych i co piąta badana osoba niepełnosprawna.

Jednym z ważniejszych wniosków płynących z pogłębionych wywiadów jakościowych, które dotyczyły rodzajów przemocy, jakiej doznają osoby starsze i osoby niepełnosprawne, jest to, że niemalże zawsze różne formy przemocy łączyły się ze sobą i były stosowane razem lub naprzemiennie w stosunku do tej samej osoby.

Osobą stosującą przemoc domową wobec osób starszych i niepełnosprawnych byli najczęściej mężczyźni z najbliższego środowiska domowego: mężowie, partnerzy, ojcowie, a rzadziej dorośli synowie.

Najczęściej wskazywane przejawy przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych to znieważanie, wyzwiska, ośmieszanie, lekceważenie, zastraszanie, szantażowanie, zabieranie/używanie własności osoby starszej bez jej zgody, popychanie, szturchanie, zabieranie pieniędzy.

2.3 DANE DEMOGRAFICZNE/ STATYSTYCZNE GMINY DZIADOWA KŁODA

(Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych, pierwsze półrocze 2023)

Dziadowa Kłoda to gmina wiejska położona w województwie dolnośląskim, w powiecie oleśnickim, o powierzchni **105** km². Ogółem liczba ludności gminy Dziadowa Kłoda wynosi **4566** mieszkańców, w tym **2275** mężczyzn i **2271** kobiet.

Migracje wewnętrzne na pobyt stały wyniosły wg. danych statystycznych: napływ 20 osób, odpływ 27 osób (imigracja 3 osoby), tak więc saldo migracji wyniosło -7 osób. Ruch naturalny ludności: urodzenia żywe: 26 mieszkańców, a zgony 19 mieszkańców, tak więc przyrost naturalny był dodatni i wyniósł 7 osób.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych według gminy wyniosła **121** osób. (długotrwale bezrobotni: 64 osoby) . Natomiast według PKD pracuje 1867 mieszkańców gminy.

2.4 ANALIZA DANYCH Z BADAŃ WŚRÓD PEŁNOLETNICH MIESZKAŃCÓW GMINY

Pierwsze pytanie jakie zostało zadane dorosłym mieszkańcom gminy Dziadowa Kłoda brzmiało: Czy w ciągu ostatniego roku doświadczyłeś/łaś jakiegokolwiek formy przemocy w swoim domu?

Większość respondentów (87,7%) nie doświadczyła żadnej formy przemocy w swoim domu w ciągu ostatniego roku. Jednakże istnieje mniejszy odsetek respondentów, jedna piąta badanych mieszkańców (12,3%), którzy zgłosili doświadczenie jakiegokolwiek formy przemocy w swoim domu.

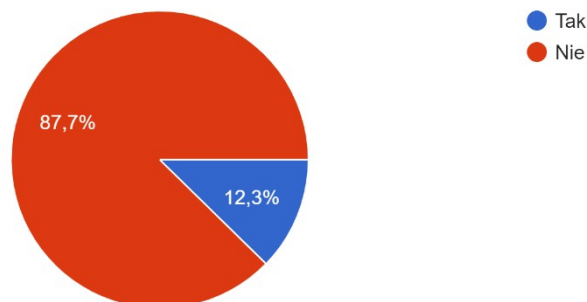
Wskazuje to na to, że mimo że większość respondentów nie doświadczyła przemocy w swoim domu, nadal istnieje grupa osób, która doświadcza tego problemu, co wymaga uwagi i działań ze strony lokalnych instytucji i organizacji.

Poniżej wykres kołowy obrazujący odpowiedzi.

Wykres 1.

Czy w ciągu ostatniego roku doświadczyłeś/łaś jakiegokolwiek formy przemocy w swoim domu?

73 odpowiedzi

W kolejnym pytaniu zapytaliśmy osoby które zgłosiły doświadczenie przemocy w swoim domu o rodzaj/formę tej przemocy. Pytanie było wielokrotnego wyboru. Najwięcej (28,8%) ankietowanych wskazało na sytuację przemocową związaną z agresją słowną lub obrażaniem. Odpowiedzi obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1.

Sytuacja której doświadczył respondent zgłaszający przemoc w swoim domu	Procent zgłaszających
Przemoc fizyczna wobec zwierząt domowych.	6,8%
Agresywne lub obraźliwe słowa.	28,8%
Uderzanie, szarpanie, kopanie.	4,1%
Szantażowanie.	4,1%
Zawstydzanie, wyśmiewanie, poniżanie.	15,1%
Niszczenie przedmiotów w domu.	8,2%
Izolowanie od rodziny i znajomych.	5,5%
Kontrola lub odmowa dostępu do środków finansowych.	11%
Inna forma przemocy	8,2%
Osoby potwierdzające brak doświadczenia przemocy	48,4%

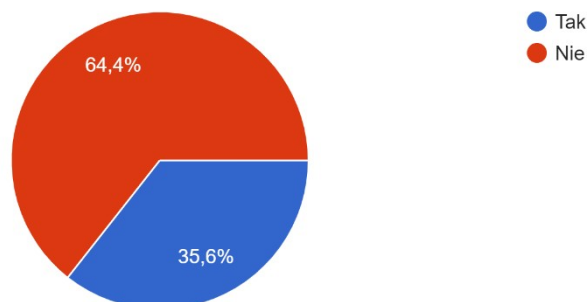
Wnioski z ankiety dotyczącej obaw o doświadczanie przemocy domowej przez kogoś w rodzinie lub sąsiedztwie są następujące: 35,6% respondentów przyznało, że kiedykolwiek mieli obawy, że ktoś w ich rodzinie lub sąsiedztwie doświadcza przemocy domowej. Większość respondentów (64,4%) nie wyraziła takich obaw.

Odpowiedzi sugerują, że istnieje istotna grupa osób, która miała obawy dotyczące przemocy domowej w ich otoczeniu, co podkreśla znaczenie świadomości społecznej i działań mających na celu zwalczanie przemocy w rodzinie i sąsiedztwie.

Wykres 2.

Czy kiedykolwiek obawiałeś/aś się, że ktoś w Twojej rodzinie lub sąsiedztwie doświadcza przemocy domowej?

73 odpowiedzi

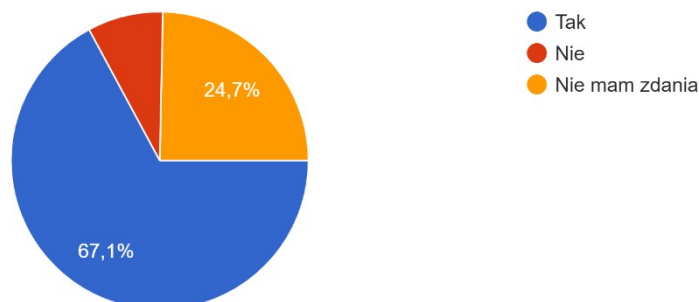
Wnioski z ankiety dotyczącej percepcji przemocy domowej w społeczności są następujące: 67,1% respondentów uważa, że przemoc domowa jest problemem w naszej społeczności. 24,7% respondentów nie ma jednoznacznego zdania na ten temat. Jedynie 8,2% respondentów nie uważa, że przemoc domowa stanowi problem w społeczności.

Wyniki sugerują, że większość respondentów świadoma jest istnienia problemu przemocy domowej w społeczności, co może wskazywać na potrzebę podjęcia działań prewencyjnych oraz wsparcia dla ofiar przemocy.

Wykres 3.

Czy uważasz, że przemoc domowa jest problemem w naszej społeczności?

73 odpowiedzi

Jeśli chodzi o ogół badanych mieszkańców gminy Dziadowa kłoda zarówno tych deklarujących że doświadczyli jakiejś formy przemocy w swoim domu, jak i tych deklarujących odwrotnie to **95,9%** nie korzystało z pomocy lub wsparcia oferowanego ofiarom przemocy domowej. Natomiast **4,1%** wskazuje że z takiej pomocy korzystało.

W szóstym pytaniu (wielokrotnego wyboru) poprosiliśmy mieszkańców gminy o wskazanie miejsc gdzie w ich przekonaniu ofiara przemocy może szukać pomocy.

Najwięcej bo **55% osób** odpowiadających na pytanie zaznaczyło odpowiedź: Niebieska Linia, następnie **49% osoby** uważa że warto szukać pomocy wśród funkcjonariuszy policji. Ośrodek Pomocy Społeczne wskazało **38% osób**, Fundacje i organizacje zaznaczyło **25% osób**, a **18%** instytucje oświatowe. Z tego pytania można wywnioskować że mieszkańcy gminy wiedzą gdzie szukać pomocy w przypadku przemocy domowej.

Natomiast wyniki kolejnego pytania sugerują, że problem bagatelizowania lub ignorowania przemocy domowej przez społeczność jest dość powszechny. Tak więc **69,9%** respondentów uważa, że przemoc domowa jest często bagatelizowana lub ignorowana przez społeczność. **28,8%** respondentów uważa, że zjawisko to występuje czasami. Tylko **1,4%** respondentów uważa, że przemoc domowa jest rzadko bagatelizowana lub ignorowana przez społeczność. **Żaden** respondent nie zgłosił, że przemoc domowa jest nigdy bagatelizowana lub ignorowana przez społeczność.

Ósme, kolejne pytanie było pytaniem sondażowym a wyniki tego sondażu przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2.

Pytanie sondażowe	Tak	Nie	Nie mam zdania
Czy uważasz, że przemoc domowa ma wpływ na ogólny poziom bezpieczeństwa w naszej gminie?	60,2%	16,4%	23,4%
Czy uważasz, że przemoc domowa jest bardziej powszechna w pewnych grupach społecznych (np. wśród osób starszych, młodych, kobiet, mężczyzn)?	45,2%	27,4%	27,4%
Czy uważasz, że edukacja na temat przemocy domowej powinna być częścią programu nauczania w szkołach?	78%	7%	15%
Czy uważasz, że policja i organy ścigania powinny podejmować bardziej zdecydowane działania wobec przypadków przemocy domowej?	90,4%	1,4%	8,2%
Czy uważasz, że ofiary przemocy domowej powinny mieć łatwiejszy dostęp do schronisk i innych form pomocy?	97,2%	0%	2,8%
Czy kiedykolwiek uczestniczyłeś/aś w inicjatywach społecznych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej?	19,1%	74,1%	6,8%

Interpretując wyniki kolejnego pytania, można stwierdzić, że istnieje silne poparcie społeczne dla zgłaszania przypadków przemocy domowej odpowiednim instytucjom. Pomimo tego, że istnieje pewna niepewność lub trudność w ocenie dla niektórych respondentów, nie ma przeciwników zgłaszania przemocy domowej.

83,6% respondentów zgadza się z tym, że osoby będące świadome przypadków przemocy domowej powinny zgłaszać je odpowiednim instytucjom. **16,4%** respondentów uważa, że jest to kwestia trudna do oceny lub trudno im wyrazić jednoznaczną opinię. **Żaden** z respondentów nie wyraził sprzeciwu wobec zgłaszania przypadków przemocy domowej.

Pytanie następne dotyka kontrowersyjnej kwestii związanej z metodami wychowawczymi i stosowaniem przemocy wobec dzieci. Wyniki wskazują, że:

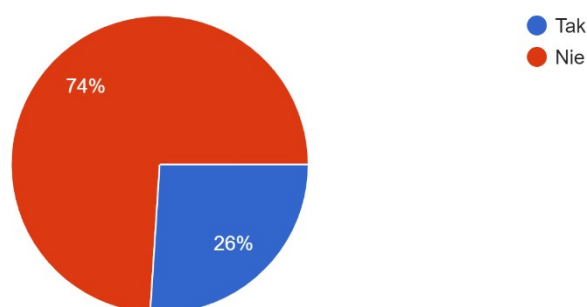
26% respondentów zgadza się z tym, że rodzic ma prawo użyć klapsa jako formy wychowania w sytuacji, gdy dziecko sprawia problemy wychowawcze, jest aroganckie i nieposłuszne.

Zdecydowana większość, tj. 74% respondentów, nie zgadza się z takim podejściem. Pytanie to budzi dyskusje na temat granicy między akceptowalnymi formami wychowania a przemocą wobec dzieci. Odpowiedzi wskazują na tendencję do odrzucenia stosowania przemocy fizycznej w procesie wychowania i podkreślają znaczenie poszukiwania alternatywnych, bardziej konstruktywnych metod radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi. Jednak trochę ponad jedna czwarta ankietowanych akceptuje przysłowiowego klapsa.

Wykres 4.

Czy według Ciebie w sytuacji kiedy dziecko sprawia problemy wychowawcze, jest aroganckie i nieposłuszne rodzic ma prawo użyć przysłowiowego klapsa jak formy wychowania?

73 odpowiedzi

Pytanie jedenaste z kolei rzuca światło na poziom świadomości i doświadczenia przemocy wobec dzieci w społeczności lokalnej. Wyniki są następujące:

61,6% respondentów deklaruje, że nie byli świadkami przemocy wobec dziecka w swojej społeczności.

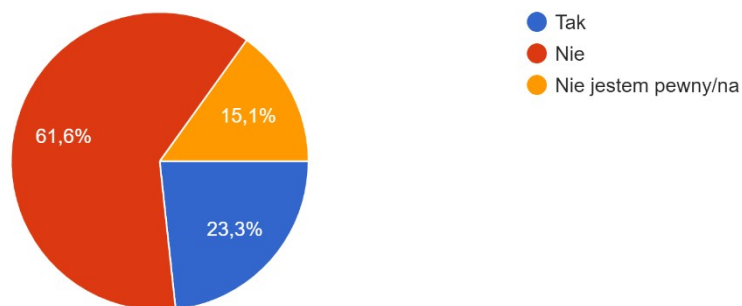
15,1% respondentów jest niepewnych co do tego, czy byli świadkami takich przypadków. Ponad jedna piąta, tj. 23,3% respondentów, odpowiedziała twierdząco na to pytanie, co sugeruje, że przemoc wobec dzieci może być obecna w ich społeczności.

Wyniki te mogą być niepokojące, sugerując, że mimo że większość respondentów nie doświadczyła bezpośrednio przemocy wobec dzieci, istnieje znaczna liczba osób, które miały takie doświadczenia lub są niepewne co do ich występowania w społeczności lokalnej. Może to wskazywać na potrzebę zwiększenia świadomości na temat przemocy wobec dzieci oraz promowanie działań mających na celu jej zapobieganie i zwalczanie.

Wykres 5.

Czy byłeś/łaś świadkiem przemocy wobec dziecka w społeczności lokalnej?

73 odpowiedzi

Przedstawiona poniżej tabela obrazuje jaką sytuację zaobserwowali świadkowie przemocy wobec dzieci. A pytanie brzmiało dokładnie:

Jeśli odpowiedziałeś/łaś "tak" na poprzednie pytanie zaznacz których z wymienionych poniżej sytuacji byłeś/łaś świadkiem (wybierz jedną lub kilka odpowiedzi, jeśli nie doświadczyłeś/łaś żadnej z tych sytuacji zaznacz tylko jedną ostatnią odpowiedź)?

Tabela 3.

Sytuacja której doświadczył respondent zgłaszający przemoc wobec dzieci.	Procent zgłaszających
Agresywne słowa lub poniżające komentarze.	28,8%
Obrażanie lub upokarzanie.	13,7%
Używanie klapsów lub innych form fizycznej kary.	9,6%
Bicie (lub bicie przy użyciu przedmiotu).	5,5%
Molestowanie seksualne lub nieodpowiednie dotykanie.	0%
Ignorowanie potrzeb dziecka lub zaniedbywanie opieki.	13,7%
Zaniedbywanie podstawowych potrzeb (np. brak jedzenia, czystości).	1,4%
Ekspozycja na przemoc domową między dorosłymi.	2,7%
Uwiedzenie dziecka do zażywania narkotyków lub alkoholu.	0%
Przemoc kulturowa lub religijna.	0%
Inne (proszę podać).	5,5%
Nie byłem/byłam świadkiem przemocy w naszej społeczności lokalnej	58,9%

Odpowiedzi na następane pytanie (pytanie 13) również przedstawiono w formie tabeli. Dotyczy ono przekonań mieszkańców co do powodów przemocy.

Tabela 4.

Powody przemocy domowej jakie wskazywali respondenci	Procent respondentów
Problemy z kontrolą emocji i agresją.	47,9%
Nierozwiązane konflikty rodzinne.	2,7%
Nadużycie alkoholu lub narkotyków.	28,8%
Doświadczenie przemocy w dzieciństwie.	1,4%
Zaburzenia psychiczne, takie jak depresja lub zaburzenia osobowości.	5,5%
Nierówności w relacji partnerskiej (np. dominacja, kontrola).	2,7%
Trudności finansowe lub bezrobocie.	8,2%

Pozostali ankietowani wskazywali na inne przyczyny i pisali że: „nie ma jednoznacznej przyczyny lub że wszystkie wymienione są istotne”.

W przed ostatnim pytaniem (wielokrotnego wyboru) chcieliśmy dowiedzieć się jakiego zdania są mieszkańcy co do kształtu samego programu przeciwdziałania przemocy i tak najczęściej respondentów wskazała na zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy **71,2%**. Niewiele mniej osób wskazuje na edukacje społeczeństwa **63%** oraz surowsze kary dla sprawców **64,4%**. Natomiast na większe zaangażowanie społeczności w działania przeciwko przemocy wskazało **37%**. Inne odpowiedzi to np. edukacja i pomoc bazująca na sprawdzonych metodach.

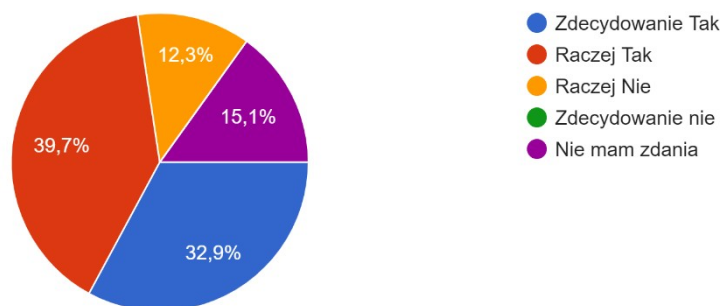
Odpowiedzi na to pytanie sugerują, że istnieje powszechne poczucie, że hejt i inne formy cyberprzemocy w sferze internetu stanowią problem w społeczności lokalnej. Oto analiza: 32,9% respondentów zdecydowanie potwierdza, że jest to problem. 39,7% wyraża przekonanie, że raczej tak jest to problem. Tylko 12,3% uważa, że to raczej nie jest problem. Istotne jest to, że żaden z respondentów nie stanowczo odrzuca faktu, że hejt i cyberprzemoc są problemem, co może sugerować, że jest to powszechnie uznawane za istotny problem w społeczności.

Te wyniki sugerują, że społeczność lokalna dostrzega istnienie problemu związanego z hejtem i cyberprzemocą w Internecie i może być gotowa podjąć działania mające na celu jego zwalczanie lub zapobieganie.

Wykres 6.

Hejt lub inna forma cyberprzemocy w sferze Internetu to problem w naszej społeczności lokalnej?

73 odpowiedzi

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ WŚRÓD UCZNIÓW KLAS 5-6 SZKÓŁ PODSTAWOWYCH Z TERENU GMINY DZIADOWA KŁODA

3.1 ANALIZA DANYCH Z BADAŃ

Pierwsze pytanie postawione uczniom klas 5-8 w anonimowej ankiecie metodą sondy elektronicznej w której wzięło udział łącznie 51 uczniów to pytanie sondażowe.

Analiza odpowiedzi na to pytanie sugeruje, że większość uczniów nie doświadczyła osobistego uczucia niewłaściwego traktowania w swoim domu, a także nie widziała, jak ktoś inny był traktowany w sposób agresywny lub obraźliwy.

Jeśli chodzi o to pytanie, większość uczniów (90,1%) twierdzi że zdecydowanie lub raczej nie widziała, jak ktoś inny był traktowany w sposób agresywny lub obraźliwy w ich domu.

Natomiast 9,9% przyznaje, że widziało takie przypadki, co może sugerować, że mimo wszystko zdarzają się incydenty agresji lub obraźliwego traktowania w niektórych rodzinach.

Ogólnie rzecz biorąc, wyniki sugerują, że większość uczniów w tej grupie wiekowej czuje się bezpiecznie w swoim domu, ale warto zwrócić uwagę na mniejszą, ale istniejącą grupę osób, które mogą doświadczać niewłaściwego traktowania lub być świadkami przemocy w swoim otoczeniu domowym. Wyniki całościowe tego pytania przedstawiono w tabeli.

Tabela 5.

Pytanie sondażowe	Zdecydowanie Tak	Raczej Tak	Raczej Nie	Zdecydowanie Nie
Czy kiedykolwiek czułeś/aś się niewłaściwie traktowany/a przez kogoś w swoim domu?	0%	9,8%	39,2%	50,9%
Czy kiedykolwiek widziałeś/aś, jak ktoś inny był traktowany/aw sposób agresywny lub obraźliwy w Twoim domu?	2%	7,9%	21,5%	68,6%

Kolejne drugie postawione uczniom pytanie brzmiało: „Napisz swoimi słowami co rozumiesz Ty pod pojęciem przemocy domowej (z czym Ci się kojarzy)?”

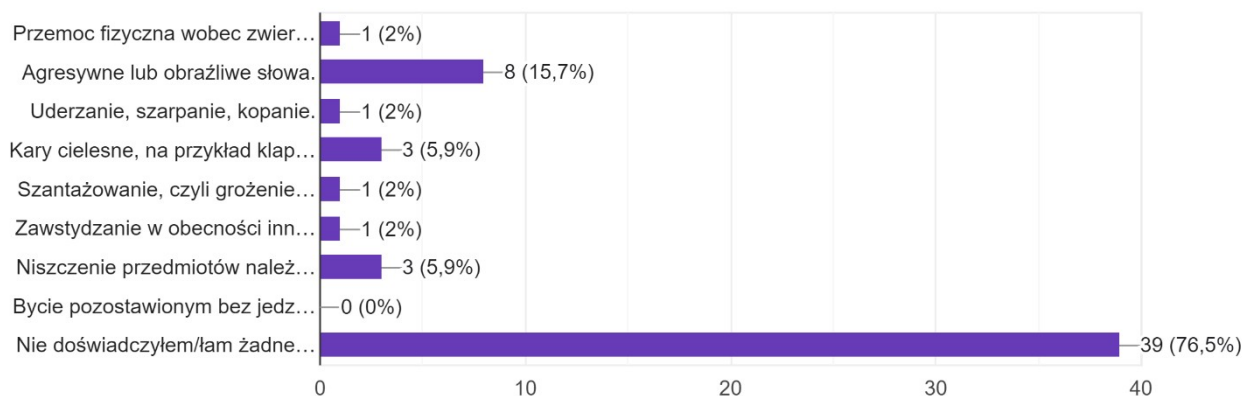
Najwięcej dzieci odpowiedziało że przemoc kojarzy im się z: „biciem lub biciem dzieci” czyli na ogół pierwsze skojarzenie szło w stronę przemocy fizycznej.

Pojawiły się też odpowiedzi takie jak: „krzyczenie, obrażanie, wyśmiewanie lub złe traktowanie”. Można tutaj dodać że w większości badanych w Polsce dzieci odpowiada na takie pytanie podobnie.

Następnie ankietowanych młodych ludzi zapytano o to których z wymienionych sytuacji doświadczyli w swoim domu. Większość bo 76,5% badanych uczniów nigdy nie doświadczyła przemocy w swoim domu. Najwięcej bo 15,7% badanych wskazało na obraźliwe lub agresywne słowa, a 5,9% wskazało na kary cielesne np. klapsy, tyle samo osób zaznaczyło odpowiedź niszczenie przedmiotów należących do mnie.

Wykres 6.

Których z wymienionych poniżej sytuacji doświadczyłeś/łaś osobiście w swoim domu (wybierz jedną lub kilka odpowiedzi, jeśli nie doświadczyłeś... sytuacji zaznacz tylko jedną ostatnią odpowiedź)?
51 odpowiedzi

Analiza odpowiedzi na kolejne pytanie sugeruje, że większość uczniów nie doświadcza częstego niewłaściwego traktowania w swoim domu.

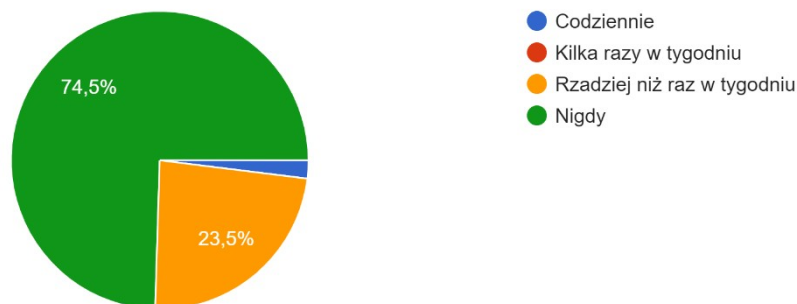
74,5% uczniów zadeklarowało, że nigdy nie czują się niewłaściwie traktowani przez kogoś w swoim domu. To znacząca większość i może wskazywać na relatywnie zdrowe relacje rodzinne w tej grupie. 23,5% respondentów odpowiedziało, że rzadziej niż raz w tygodniu odczuwają niewłaściwe traktowanie.

Jedynie 2% uczniów przyznało, że codziennie czują się niewłaściwie traktowani, co jest stosunkowo niskim wynikiem, ale jednocześnie sygnalizuje istnienie sytuacji rodzinnych wymagających uwagi i wsparcia.

Wykres 7.

Jak często czujesz się niewłaściwie traktowany/a przez kogoś w swoim domu?

51 odpowiedzi

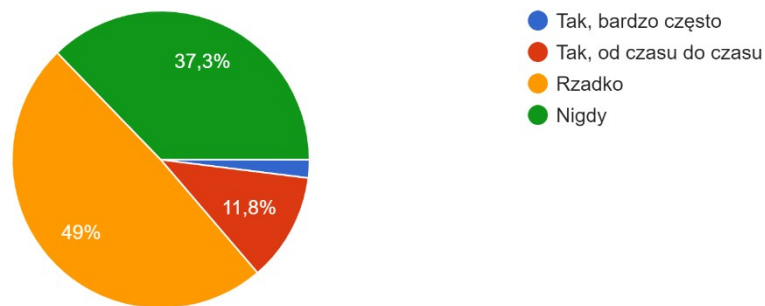

Natomiast 37,3% uczniów zadeklarowało, że nigdy nie doświadczyli sytuacji, w której ktoś w

ich domu krzyczał na nich lub na innych domowników. To znacząca grupa osób, sugerująca relatywnie spokojne i ciche domowe środowisko. 49% odpowiedziało, że sytuacje, w których ktoś w ich domu krzyczał, 11,7% uczniów odpowiedziało, że takie sytuacje zdarzają się od czasu do czasu, co wskazuje na to, że w niektórych domach podniesiony głos może być bardziej powszechnym zjawiskiem. Jedynie 2% uczniów przyznało, że ktoś w ich domu bardzo często krzyczy.

Wykres 8.

Czy ktoś w Twoim domu kiedykolwiek krzyczał na Ciebie lub na innych domowników?
51 odpowiedzi

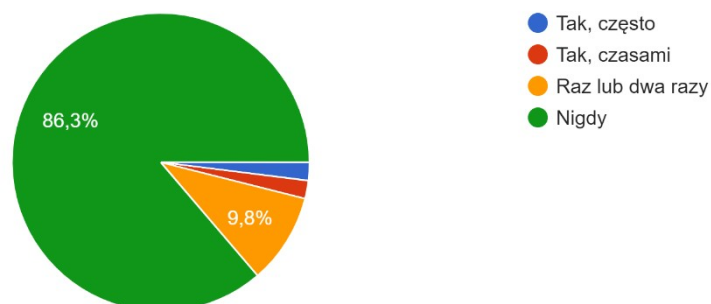

Odpowiedzi na szóste pytanie sugeruje, że większość uczniów nigdy nie doświadczyła fizycznego ataku w swoim domu. 86,3% uczniów zadeklarowało, że nigdy nie czuli się fizycznie zaatakowani przez kogoś w swoim domu. To bardzo pozytywny wynik, sugerujący, że większość uczniów żyje w bezpiecznym i pozbawionym przemocy fizycznej środowisku domowym.

9,8% respondentów odpowiedziało, że doświadczyli takiej sytuacji raz lub dwa razy. 4% uczniów przyznało, że czasami lub często doświadczają fizycznego ataku w swoim domu. To stosunkowo niewielka grupa, ale sygnalizuje istnienie domowych sytuacji wymagających interwencji i wsparcia.

Wykres 9.

Czy kiedykolwiek czuleś/aś się fizycznie zaatakowany/a przez kogoś w swoim domu?
51 odpowiedzi

98% uczniów zadeklarowało, że nigdy nie widzieli, jak ktoś inny był fizycznie zaatakowany w swoim domu. To bardzo pozytywny wynik, sugerujący, że większość uczniów nie

doświadczyla widoku przemocy fizycznej w swoim otoczeniu domowym. Jedynie **2%** respondentów odpowiedziało, że widzieli takie sytuacje rzadziej niż raz w tygodniu.

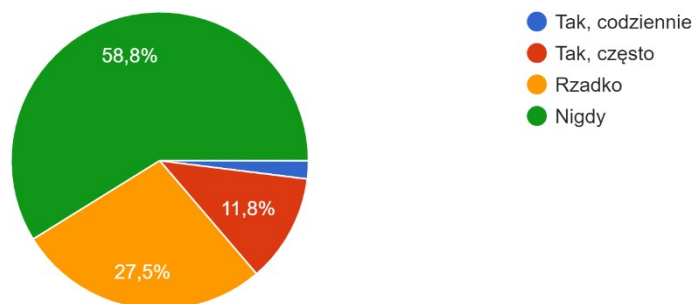
Pytanie kolejne dotyczy istotnego aspektu atmosfery domowej, który może wpływać na dobre samopoczucie oraz relacje między domownikami.

Wyniki sugerują, że większość respondentów 58,8% nie doświadcza używania agresywnych i obraźliwych słów w swoim domu, co może świadczyć o pozytywnej atmosferze w tych rodzinach. 27,5% respondentów stwierdziło, że takie słownictwo jest używane rzadko, istnieje też grupa respondentów 13,8%, która zauważyła częste używanie agresywnych i obraźliwych słów, co może wskazywać na poważniejszy problem w relacjach między członkami rodziny. Te wyniki mogą być istotne dla podejmowania działań mających na celu poprawę jakości życia domowego oraz zapewnienie bezpiecznej i wspierającej atmosfery dla wszystkich domowników.

Wykres 10.

Czy w Twoim domu używane są agresywne i obraźliwe słowa?

51 odpowiedzi

Odpowiedzi na dziewiąte pytanie obrazuje tabela. Większość uczniów 82,4% wskazało że nikt nie stosuje wobec nich przemocy, dość liczną grupę stanowią uczniowie 15,7% którzy wskazują na rodzeństwo.

Tabela 6. Kto stosował wobec Ciebie lub innych członków rodziny wymienione w ostatnich pytaniach formy przemocy (wybierz jedną lub kilka odpowiedzi, jeśli nikt zaznacz tylko jedną ostatnią odpowiedź)?

Wskazany członek rodziny	Procent zgłaszających
Tata	3,9%
Mama	2%
Macocho	0%
Ojczym	0%
Brat lub siostra	15,7%
Dalsza rodzina (dziadek, babcia, ciocia, wujek)	0%
Nikt nie stosuje wobec mnie przemocy	82,4%

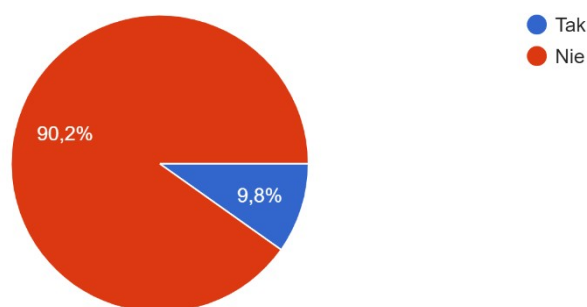
Wyniki następnego pytania w którym spyaliśmy kto zdaniem ucznia jest ofiarą przemocy jeśli ona występuje wskazują, że większość respondentów **82,4%** zgłosiła, że w ich domu nie ma występowania przemocy. Jednakże **15,7%** wskazało, że przemoc może dotyczyć brata

lub siostry (co pokrywa się z poprzednim pytaniem, a **2%** wskazało matkę. Pozostałe odpowiedzi, takie jak babcia lub dziadek, tata, macocha, oraz ojczym, uzyskały 0% wsparcia.

Kolejne postawione pytanie wskazuje, że zdecydowana większość uczniów 90,2% twierdzi, że nie jest im znana żadna sytuacja przemocy domowej występująca u koleżanki lub kolegi ze szkoły. Natomiast 9,8% respondentów przyznało, że są świadomi takich sytuacji. Może to sugerować, że przemoc domowa wśród rówieśników nie jest powszechnym zjawiskiem wśród tej grupy uczniów. Jednak istnienie takiej świadomości w nielicznej grupie może wskazywać na potrzebę świadomości i wsparcia dla tych uczniów oraz ich kolegów i koleżanek.

Wykres 11.

Czy znana jest Ci sytuacja przemocy domowej występująca u koleżanki lub kolegi ze szkoły?
51 odpowiedzi

Następne trzy pytania zadane uczniom klas 5-8 z terenu gminy Dziadowa Kłoda dotyczą przemocy rówieśniczej i tak odpowiedzi na pierwsze sondażowe pytanie obrazuje tabela

Tabela 7.

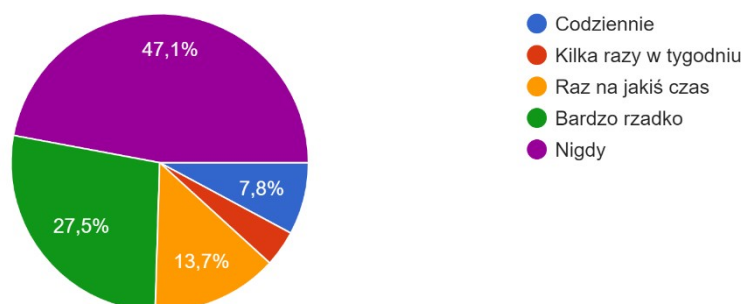
Pytanie sondażowe	Zdecydowanie	Raczej	Raczej	Zdecydowanie
	Tak	Tak	Nie	Nie
Czy kiedykolwiek doświadczyłeś/łaś przemocy słownej lub emocjonalnej ze strony innych uczniów?	13,7%	15,6%	41,1%	29,6%
Czy zdarzały się sytuacje, w których byłeś/byłaś zastraszany/a lub bity/a przez innych uczniów?	3,9%	11,7%	25,6%	58,8%
Czy kiedykolwiek doświadczyłeś/aś cyberprzemocy (np. groźby przez internet) ze strony kolegów/koleżanek ze szkoły?	9,8%	7,8%	9,9%	72,5%
Czy kiedykolwiek widziałeś/aś, jak ktoś inny był ofiarą przemocy w szkole?	11,7%	19,6%	37,2%	31,5%
Czy czujesz, że wiesz, jak sobie poradzić, jeśli zostaniesz zaatakowany/a w szkole?	33,3%	37,2%	11,8%	17,7%
Czy czujesz, że masz wystarczające wsparcie ze strony nauczycieli i personelu szkolnego w kwestiach związanych z przemocą?	29,4%	43,2%	13,7%	13,7%

W analizie wyników pytania trzynastego można zauważyć, że większość uczniów (47,1%) twierdzi, że przemoc w ich szkole nigdy się nie zdarza. Ponadto, 27,5% respondentów stwierdziło, że zdarza się to bardzo rzadko, a 13,7% - raz na jakiś czas. Natomiast odpowiedzi sugerujące częstsze występowanie przemy (7,8% codziennie i 3,9% kilka razy w tygodniu) stanowią mniejszy odsetek. Wyniki te sugerują, że większość uczniów nie doświadcza przemy w swojej szkole zbyt często, jednak istnieją sytuacje, w których przemoc może się zdarzyć, chociaż są one relatywnie rzadkie.

Wykres 13.

Jak często zdarza się przemoc w Twojej szkole?

51 odpowiedzi

W ostatnim pytaniu dotyczącym przemy szkolnej zapytaliśmy uczniów o rodzaj i sytuacje jakie występują jeśli chodzi o przemoc wyniki przedstawiono w poniższej tabelce (pytanie wielokrotnego wyboru):

Tabela 8.

Poszczególne sytuacje przemy w szkole	Procent respondentów
wyśmiewanie (np. ubioru lub fryzury)	35,3%
agresywne słowa lub obrażanie	23,5%
popychanie, dokuczanie (np. łaskotanie)	33,3%
bicie, kopanie	11,8%
zabieranie jedzenia lub pieniędzy	0%
niszczenie rzeczy należących do mnie	2%
żadne z powyższych sytuacji się nie zdarza	47,1%

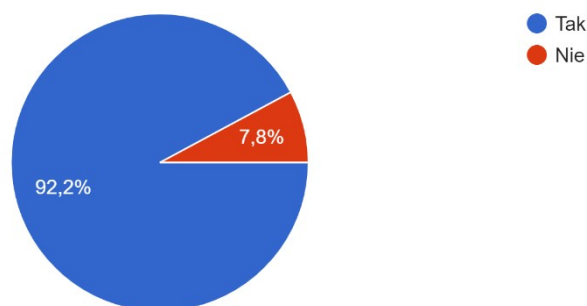
Ostatnim badanym wśród uczniów aspektem tematu była wiedza i radzenie sobie z przemocą.

Uczniowie zostali zapytani o znajomość numerów alarmowych lub numeru do osoby w przypadku doświadczenia przemocy. Istnieje wysoka znajomość takiego numeru wśród dzieci gdyż 92,2% respondentów odpowiedziało tak, natomiast jedynie 7,8% odpowiedziało nie.

Wykres 14.

Czy wiesz, jakie są numery alarmowe lub osoby, do których można się zgłosić w przypadku doświadczenia przemocy?

51 odpowiedzi

Analizując wyniki pytania które brzmiało: Gdzie według Ciebie najlepiej szukać pomocy w sytuacji przemocy?, można zauważyć, że większość uczniów **64,7%** uznaje rodziców lub opiekunów za najlepsze źródło pomocy w sytuacji przemocy. To wskazuje na istotną rolę relacji rodzinnych i zaufania w przypadku doświadczania przemocy w szkole. Ponadto, **11,8%** respondentów wskazało przyjaciół i znajomych jako potencjalne źródło wsparcia, co podkreśla znaczenie relacji społecznych i zrozumienia wśród rówieśników. Natomiast **7,8%** uczniów uważa, że wsparcie można znaleźć w rodzeństwie. Pozostałe odpowiedzi, w tym szkoła **7,8%**, szukanie pomocy u siebie samego **4%**, oraz ogólnie u rodziny **2%**, stanowią mniejszy odsetek preferencji.

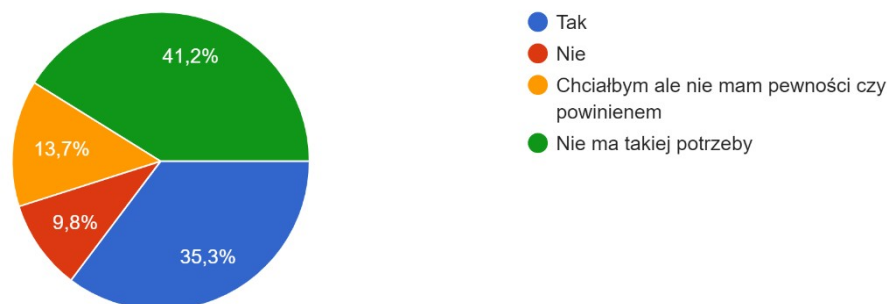
Mimo istnienia różnych opcji wsparcia, większość uczniów ufa najbardziej swoim bliskim, zwłaszcza rodzicom lub opiekunom, w przypadku konfrontacji z przemocą.

Przed ostatnie pytanie, można zauważyć, że znaczący odsetek uczniów 41,2% stwierdza, że nie ma potrzeby rozmawiania z dorosłymi o przemocy. To sugeruje, że część uczniów może nie czuć się komfortowo lub nie potrzebować wsparcia ze strony dorosłych w przypadku doświadczania przemocy. Natomiast 35,3% respondentów deklaruje, że w razie potrzeby rozmawiałoby z dorosłymi na ten temat, co wskazuje na istnienie gotowości do poszukiwania pomocy i wsparcia. Z kolei 13,7% uczniów wyraża chęć rozmowy z dorosłymi, ale nie jest pewnych, czy powinni to zrobić, co sugeruje niepewność lub wątpliwości co do odpowiedniego działania w sytuacji przemocy. Odpowiedzi te podkreślają różnorodność podejść uczniów do kwestii rozmowy z dorosłymi o przemocy, a także wskazują na potrzebę stworzenia bezpiecznego i zaufanego środowiska, w którym uczniowie mogliby otwarcie dyskutować o trudnych tematach.

Wykres 15.

Czy rozmawiasz z kimś dorosłym o przemocy jeśli zachodzi taka potrzeba?

51 odpowiedzi

Bardzo mądre odpowiedzi dzieci padły jeśli chodzi o kolejne pytanie które brzmiało: Jak twoim zdaniem można rozpoznać że ktoś jest ofiarą przemocy. Napisz krótko co o tym myślisz? Oto niektóre z tych odpowiedzi:

„Czasami tacy ludzie unikają kontaktu z innymi są cicho i z dystansem od każdego”, „Ma siniaki i bardzo przeklina”, „Jest smutny i płacze”, „unika znajomych, ma siniaki”, „Po zachowaniu oraz śladach na ciele”.

ROZDZIAŁ IV ZASADY DZIAŁANIA I ADRESACI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

4.1 ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dziadowa Kłoda działa na rzecz osób dotkniętych przemocą w domu oraz sprawców, jak również innych mieszkańców. Poprzez podnoszenie świadomości i udzielanie konkretnej pomocy, program ten ma na celu zwalczanie przemocy domowej. Opiera się na współpracy organów publicznych, organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych oraz osób prywatnych, które podejmują działania w tym zakresie. Działania podejmowane są w sposób jawny, z poszanowaniem godności człowieka. Program szczególną uwagę zwraca na ochronę dzieci, zapewniając im bezpieczne środowisko domowe.

4.2 ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do społeczności lokalnej z terenu gminy Dziadowa Kłoda, a w szczególności do:

- I. osób doznających przemocy, w tym do dzieci i innych osób zależnych (do tych grup należy zaliczyć oprócz dzieci, także osoby niepełnosprawne osoby starsze, a także pozostałe niesamodzielne osoby wymagające opieki innych),
- II. osób stosujących przemoc,
- III. świadków przemocy,
- IV. rodzin zagrożonych przemocą,
- V. rodzin, które chcą promować postawy rodzicielskie wolne od przemocy.

Inne podmioty objęte realizacją programu:

- pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- nauczyciele i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracownicy służby zdrowia,
- członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

ROZDZIAŁ V REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony i Ochrony Osób Doznających Przemocy domowej w Gminie Dziadowa Kłoda na lata 2020 - 2024 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w

rodzinie:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 2) Komisariat Policji w Sycowie,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) placówki oświatowo-wychowawcze,
- 5) Zakład Opieki Zdrowotnej,
- 6) organizacje pozarządowe,
- 7) parafie.

ROZDZIAŁ VI

CELE PROGRAMU

6.1 CEL STRATEGICZNY GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Dziadowa Kłoda.

Główny cel będzie zrealizowany poprzez osiągnięcie celów szczegółowych, które zostały określone w ramach zadań programu. Zadania zdefiniowane w programie będą realizowane przez instytucje zaangażowane w jego realizację.

6.2 CELE SZCZEGÓŁOWE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Cele szczegółowe:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Wskaźnik ogólny:

Liczba osób korzystających z różnych form wsparcia w związku z problemem przemocy domowej obejmuje: liczbę osób, które zostały objęte procedurą "Niebieskie Karty" oraz liczbę osób, które skorzystały z usług różnych placówek oferujących pomoc, takich jak: specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, ośrodki interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, oraz inne placówki świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową i itp.

CEL 1.

Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

A.

Rozszerzenie świadomości społeczeństwa, w tym służb zainteresowanych, na temat przemocy domowej.

Diagnoza i analiza zjawiska przemocy domowej w obszarze gminy w celu określenia odsetka rodzin narażonych na przemoc domową.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji w Sycowie, placówki oświatowe, Zakład Opieki Zdrowotnej

Wskaźniki: liczba przeprowadzonych diagnoz zjawiska przemocy domowej.

B.

Podniesienie świadomości społecznej i wiedzy na temat przyczyn i konsekwencji przemocy domowej. Realizacja lokalnych kampanii społecznych, które:

- Zwalczają stereotypy dotyczące przemocy domowej, które usprawiedliwiają jej stosowanie.
- Wyjaśniają mechanizmy przemocy domowej oraz wyraźnie wskazują na jej szkodliwość społeczną i kulturową genezę.
- Promują metody wychowawcze pozbawione przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec nieletnich przez osoby sprawujące władzę rodzicielską.
- Wspierają działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, w tym pomoc dla ofiar oraz interwencję wobec sprawców przemocy domowej.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji w Sycowie, placówki oświatowe, Zakład Opieki Zdrowotnej

Wskaźniki: liczba ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych.

C.

Poprawa jakości działań profilaktycznych.

Świadczenie poradnictwa, szczególnie poprzez edukacyjne inicjatywy wspierające rozwój opiekuńczych i wychowawczych kompetencji, alternatywnych dla stosowania przemocy.

Działania te mają na celu także podniesienie kompetencji rodziców i opiekunów w środowiskach narażonych na przemoc domową, oraz w odniesieniu do grup ryzyka, np. nieletnich w ciąży.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji w Sycowie, placówki oświatowe, Zakład Opieki Zdrowotnej

Wskaźniki: liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania

przemocy domowej, liczba osób, którym udzielono porady, liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej

D.

Realizacja inicjatyw przeciwdziałania przemocy domowej oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w domu.

Tworzenie i wprowadzanie w życie programów gminnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochronę osób doznających przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźniki: liczba realizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

CEL 2.

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Kierunki działań:

A.

Tworzenie i prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych

Realizatorzy: Wójt Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie

Wskaźniki: liczba zespołów interdyscyplinarnych, liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego.

Tworzenie i prowadzenie grup diagnostyczno-pomocowych

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie

Wskaźniki: liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych, liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych, liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie.

B.

Rozwój struktury i poszerzenie zakresu usług placówek wspierających oraz udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w domu, w tym: punktów konsultacyjnych dla osób doświadczających przemocy domowej

Realizatorzy: Wójt Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie

Wskaźniki: liczba prowadzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej.

Rozpowszechnianie wiedzy na temat opcji i metod udzielania wsparcia osobom dotkniętym przemocą w domu.

C.

Rozpowszechnianie informacji dotyczących dostępnych możliwości i form wsparcia, zwłaszcza w obszarach: opieki medycznej, wsparcia psychologicznego, pomocy pedagogicznej, poradnictwa prawno-społecznego, pomocy socjalnej, kierowania zawodowego oraz wsparcia rodzin.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki: liczba opracowanych materiałów informacyjnych.

Przygotowanie i wdrożenie spersonalizowanych oraz grupowych inicjatyw edukacyjnych skierowanych do osób dotkniętych przemocą domową, zwłaszcza w tematach podstaw prawnych i aspektów psychologicznych związanych z reakcjami na przemoc w rodzinie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, Zespół Interdyscyplinarny.

Wskaźniki: liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych, liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach

D.

Świadczenie wsparcia oraz pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

Realizatorzy:

przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policja, Żandarmeria Wojskowa, Zakład Opieki Zdrowotnej, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach zespołów interdyscyplinarnych czy grup diagnostyczno-pomocowych.

Wskaźniki:

- a) liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- b) liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- c) liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,
- d) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- e) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy fizycznej,
- f) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy psychicznej,
- g) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy ekonomicznej,
- h) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem wykorzystania seksualnego,

- i) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem cyberprzemocy,
- j) liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”
- k) liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”

E.

Instytucje publiczne zapewniające poradnictwo w obszarze medycznym, psychologicznym, pedagogicznym, prawnym, socjalnym, zawodowym oraz rodzinny, terapię indywidualną i grupową oraz wsparcie w ramach grup wsparcia i innych form samopomocy dla osób doświadczających przemocy domowej.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki: liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji, liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej, liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych.

Dostarczenie wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez punkty konsultacyjne.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny

Wskaźniki: liczba punktów konsultacyjnych, liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych.

F.

Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, ochrona zdrowia, sądy powszechne.

Wskaźniki:

- a) liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym:
 - liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk,
 - liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej,
 - liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- a) liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, o której mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- b) liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony,
- c) liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony, przełożonych osób, które dokonały czynności związanych z zapewnieniem dziecku ochrony. Termin realizacji: 2024–2030

G.

Umożliwienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie pierwszeństwa w uzyskaniu dostępu do mieszkań socjalnych.

Realizatorzy: Wójt Gminy, Zespół Interdyscyplinarny.

Wskaźniki: liczba uchwał organów samorządu terytorialnego umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej, liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej.

H.

Monitorowanie wsparcia oferowanego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała

CEL 3.

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Kierunki działań:

A.

Podejmowanie interwencji i odpowiedzi przez właściwe służby w przypadkach przemocy domowej, w tym podejmowanie działań wobec osób sprawujących przemoc, także w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Żandarmeria Wojskowa, ochrona zdrowia, oświata, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostki organizacyjne prokuratury, placówki oświatowe a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach zespołów interdyscyplinarnych lub grup diagnostyczno-pomocowych.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”,

- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania.

B.

Zapobieganie kontaktom osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy domowej obejmuje m.in.:

- Wydawanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania oraz zakazu zbliżania się do niego przez osoby stosujące przemoc.
- Nakładanie zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy na określoną odległość.
- Wprowadzanie zakazu kontaktowania się z ofiarą przemocy domowej.
- Zakaz wstępu na tereny szkół, placówek oświatowych, opiekuńczych, artystycznych, obiektów sportowych oraz miejsc pracy przez sprawców przemocy domowej.
- Interwencje policyjne oraz zatrzymywanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej.
- Wnioskowanie o zastosowanie przez sąd środków zapobiegawczych, takich jak dozór Policji, zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym, opuszczenie wspólnie zamieszkałej przestrzeni, lub zakaz zbliżania się do niej, a także tymczasowe aresztowanie.
- Wnioskowanie o zastosowanie kar lub środków probacyjnych, które ograniczają swobodę osobom stosującym przemoc, np. poprzez zakaz przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się z pokrzywdzonym, lub zbliżania się do mieszkania ofiary.

Realizatorzy: Policja w Sycowie

Wskaźniki:

- liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i przebywania na tym terenie,

C.

Śledzenie i koordynacja działań służb w zakresie monitorowania osób wcześniej skazanych za stosowanie przemocy domowej, włączając w to wymianę informacji pomiędzy nimi.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, Policja w Sycowie, zespół kuratorskiej służby sądowej.

Wskaźniki:

- liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia (art. 12d ustawy),
- liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych na podstawie art. 72 § 1 pkt 6b Kk,
- liczba wniosków prokuratora do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy domowej,
- liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

CEL 4.

Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Rozwijanie umiejętności zawodowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach itp. oraz zapobieganie wypaleniu zawodowemu osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Działania w ramach tego celu obejmują:

- umożliwienie członkom zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych udziału w szkoleniach, warsztatach, konferencjach itp., dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej i innych tematów z tym związanych
- wprowadzenie systemu wsparcia dla profesjonalistów pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc domową, który może zawierać elementy takie jak superwizje, coaching, doradztwo oraz grupy wsparcia

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Policja w Sycowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadowej Kłodzie, placówki oświatowe, Zakład Opieki Zdrowotnej.

Wskaźniki: liczba osób uczestniczących w szkoleniach warsztatach, konferencjach itp., liczba osób korzystających z różnych form poradnictwa i wsparcia psychologicznego, liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych, liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.

ROZDZIAŁ VII

MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

7.1 Monitorowanie działań programu

Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji. Będzie prowadzony na podstawie oceny poziomu realizacji poszczególnych zadań programu w celu stwierdzenia czy osiąga on założone cele. Niezbędne dane będą uzyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację jego założeń i gromadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Rezultatem prowadzonego monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu, w pierwszym kwartale kolejnego roku.

7.2 Sprawozdawczość

Sprawozdawczość będzie dotyczyć realizacji założonych w Programie celów. Ośrodek Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Dziadowa Kłoda sprawozdanie z realizacji Programu.

ROZDZIAŁ VIII

FINANSOWANIE I PODSUMOWANIE

8.1. Finansowanie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Dziadowa Kłoda wraz z ewentualnym wsparciem z dotacji państwowych i pozabudżetowych, takich jak fundusze unijne.

8.2. Podsumowanie

Przemoc domowa dotyka ludzi niezależnie od wieku, płci, wykształcenia czy statusu materialnego. Nikt nie powinien być jej ofiarą. Ważne jest szybkie reagowanie na pierwsze oznaki kryzysu oraz otwarte poszukiwanie pomocy u specjalistów. Wyjście z sytuacji przemocy wymaga przerwania milczenia i konsekwentnego działania zgodnie z ustaloną strategią powrotu do normalnego życia. Skuteczność działań na rzecz osób dotkniętych przemocą zależy od współpracy osób i instytucji zainteresowanych tą problematyką. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dziadowa Kłoda zależna będzie od zaangażowania przedstawicieli wszystkich służb odpowiedzialnych za realizację ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz od możliwości finansowych i organizacyjnych gminy Dziadowa Kłoda.